

Spomienka na Mgr. Jozefa Medveckého, CSc.

4.5.2026 - Barbara Hodášová | SAV

Vo veku 78 rokov nás po ťažkej chorobe v stredu 29. apríla 2026 opustil náš dlhoročný kolega historik umenia Mgr. Jozef Medvecký, CSc.

Prvýkrát som sa stretla s Jozefom Medveckým pred tridsiatimi rokmi v treťom ročníku štúdia na vysokej škole v rámci prednášok z umenia raného novoveku na Slovensku. Mimochodom, až tak veľmi ma v tom čase nezaujali. Od roku 1999 som bola jeho kolegyňou v Ústave dejín umenia SAV. Oslovovala som ho "pán doktor" a on mi vždy jemne, ale nástoječivo toho "doktora" vrátil naspäť. Napriek tomu, že prvé tri roky som bola doktorandkou a len neisto som začínala svoju profesionálnu kariéru, vždy som bola preňho kolegyňou vo veľmi otvorenom kolegiálnom vzťahu bez akejkoľvek snahy z jeho strany nastavovať pracovnú hierarchiu. A v tomto duchu sa niesla celá naša profesionálna spolupráca. Som presvedčená, že takúto veľmi motivujúcu spoluprácu s Jozefom Medveckým vnímali aj všetci, ktorí s ním pri výskumných a publikačných projektoch či editorskej práci prišli do kontaktu. Postupom času som počúvala čoraz pozornejšie a stále viac oceňovala hĺbku a šírku jeho vedomostí, jeho umeleckohistorické "plaisire" a osobné intelektuálne preferencie. Od barokovej nástennej malby až k poviedkam Rjúnosuke Akutagawu.

Jozef Medvecký pôsobil v Ústave dejín umenia SAV od roku 1988 ako samostatný vedecký pracovník, vedúci oddelenia dokumentácie, dlhoročný redaktor časopisu ARS. Externe vyučoval na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského a Vysokej škole výtvarných umení, zároveň sa spolupodieľal ako špecialista na mnohých akciách v rámci pamiatkovej obnovy a reštaurovania umeleckých diel naprieč celým územím Slovenska. Ako historik umenia sa sústreďoval na umenie raného novoveku, najmä na maliarstvo 17. a 18. storočia na Slovensku, a v istom slova zmysle "objavil" v našom kultúrnom priestore mnohé maliarske osobnosti. Zvlášť zmapoval na Slovensku pôsobenie talianskeho maliara Carpofoora Tencallu (1623 - 1685) alebo viedenského maliara Antona Schmidta (1713 - 1773), k obom vydal samostatné monografie v roku 2013 a 2015. Jeho bádanie sa sústredilo aj na identifikáciu diel menej známych barokových maliarov. Zmieniť možno Carla Ritscha a Franza Josepha Graffensteina, Gottloba Antonia Gallartiho, Franza Josepha Wiedona, Franza Schellemayera, Franza Lieba a mnohých ďalších, jeho celoživotný záujem o majstrov barokovej fresky na Slovensku vyvrcholil v monografickej práci *Medzi zemou a nebom* z roku 2009. Za mimoriadne významné a zmysluplné možno považovať aj jeho spolupodieľanie sa na kolektívnych viacínštitucionálnych projektoch *Dejiny slovenského výtvarného umenia - Barok* (1998) a *Renesancia* (2009) alebo na príprave reprezentatívnej publikácie *Kolíška kresťanstva na Slovensku. Nitriansky hrad a katedrála sv. Emeráma v premenách času* v roku 2011.

Jozef Medvecký už od záveru 80. rokov 20. storočia veľmi pioniersky testoval možnosti informačných technológií v umenovednom výskume. Bol kreátorom viacerých autorských databáz a digitálnych projektov, už v roku 2001 veľmi inovatívneho cd-romu *Lux in tenebris. Barok na Slovensku* alebo projektu mapovania a triedenia grafických predlôh v maliarstve raného novoveku na Slovensku využívaného širokým spektrom špecialistov nielen z dejín umenia.

Zmienené témy však nepostihujú celú šírku problémov, v ktorých sa Jozef Medvecký "ponáral" a v ktorých dokázal byť nápomocný svojim kolegom v ústave a na fakultách, pamiatkarom, reštaurátorom, študentom dejín umenia a reštaurovania. Jeho cieľom nikdy nebola hlasná sebaaprezentácia, ale snaha zlepšiť a posunúť poznanie a prácu nás všetkých, resp. disciplíny dejín umenia.

Posledná rozlúčka s Jozefom Medveckým bude v utorok 5. mája 2026 o 13.15 hod. v bratislavskom krematóriu. Nemala by však byť len o našom smútku. Mala by to byť príležitosť na spomienku na Jozefa Medveckého tak, ako sme ho poznali. Verím, že si ho budeme pamätať ako nesmierne láskavého a veľkorysého človeka a zároveň profesionálne veľmi ústretového a nápomocného kolegu.

Češť jeho pamiatke!

Spracovala: Barbara Hodásová, Ústav dejín umenia, Centrum vied o umení SAV, v. v. i.

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13606&source_no=20